

8th Annual Conference of the UNESCO Chair

Uudistuva vesihuoltolaki: tarvitaanko kategorisia reformeja vai jatkuvaa kehittämistä?

Tapio S. KATKO, Dosentti, UNESCO oppituoli 2012-20, Vesihuoltopalveluiden tutkimusryhmä CADWES, Rakennetun ympäristön tiedekunta, Tampereen yliopisto tapio.katko@tuni.fi

1. Vesihuollon tulevaisuuden haasteet
2. Instituutiot ja organisaatiot
3. Resilienssi ja ylidramaattinen maailmankuva
4. Kestävän ja resilientin vesihuollon periaatteet
5. Johtopäätöksiä
6. Lähteitä

1. Vesihuollon tulevaisuuden haasteet (Juuti ym. 2019)

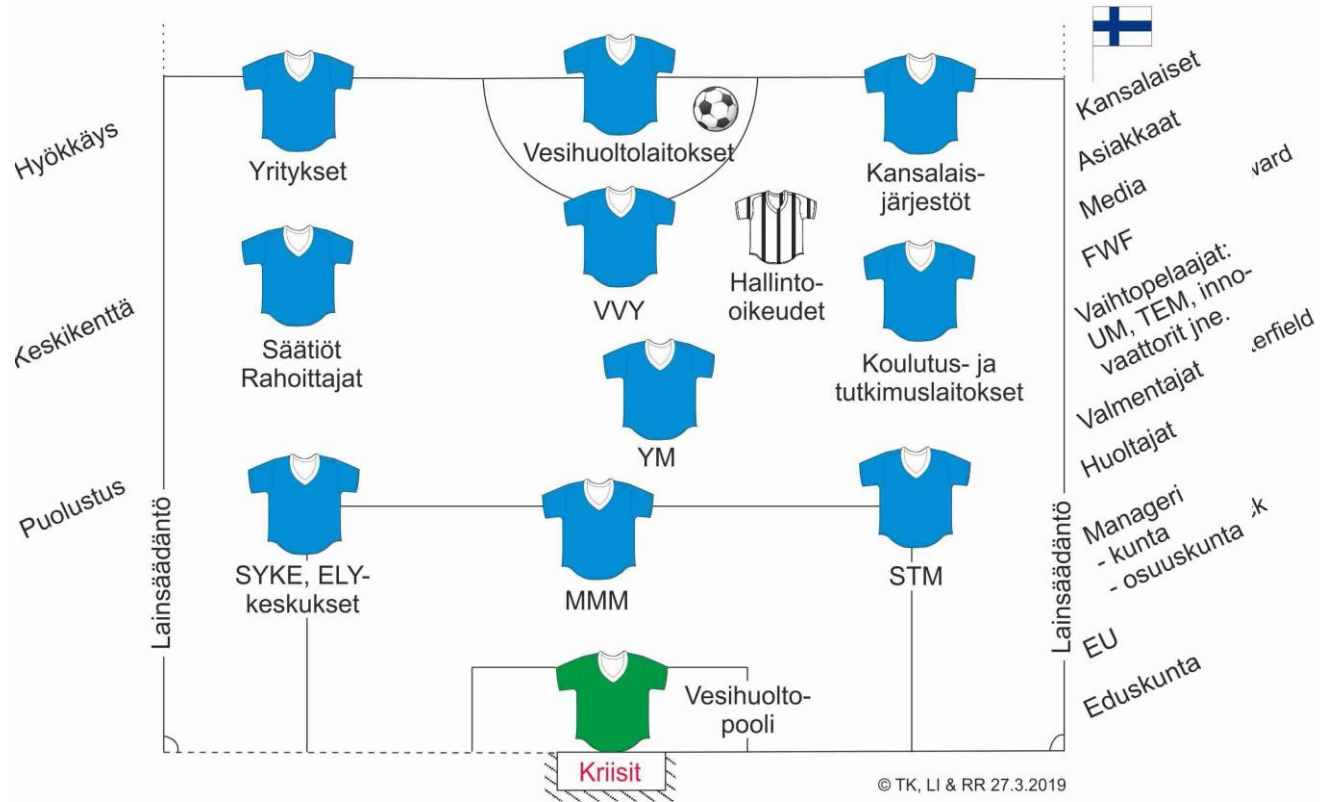
Suomen vesihuollon tulevaisuuden haasteet (2008, n = 48; 2017, n = 40)

Haaste 20 - 30 v	Suhteell. tärkeys					1...5		muutos +/-
	1	2	3	4	5	2008	2017	
Ikääntyvä infrastruktuuri						4,6	4,4	-0,2
Haavoittuvuus & riskien hallinta						4,4	4,3	-0,1
Henkilöresurssit ja osaaminen						4,2	4,3	+0,1
Koulutus						4,0	4,1	+0,1
Tutkimus						4,0	3,9	-0,1
Johtamisen ja toiminnan taso laitoksilla						4,0	3,8	-0,2
Hiljaisen tiedon siirto						3,8	3,8	±0,0
Hulevedet: ilmaston muutoksesta johtuvat						3,8	3,8	±0,0
Jätevesilietteiden hyötykäyttö						3,7	3,7	±0,0
Hulevedet: maankäytön muutoksesta johtuvat						3,7	3,6	-0,1
Päätöksenteon läpinäkyvyys ja avoimuus						3,6	3,6	±0,0
Yhteiskuntasuhteiden hoito						3,6	3,4	-0,2
Energiaan liittyvät seikat						3,6	3,4	-0,2
Lainsäädännön kehittäminen						3,5	3,4	-0,1

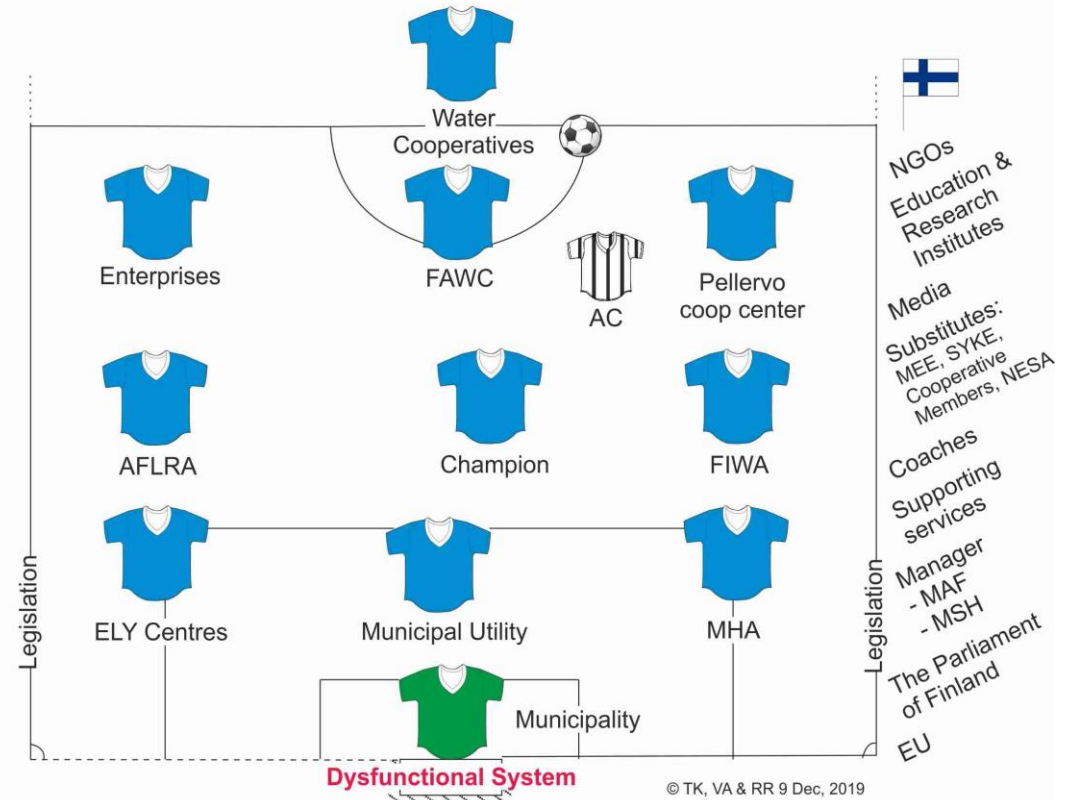
Haasteet luonteeltaan pitkälti institutionaalisia!

2. Instituutiot ja organisaatiot (Katko 2016, 250; Inha ym. 2019)

Suomen laitospaivaisen vesihuollon pelikenttää vs. rapautuva vesihuolto

Finnish Water Cooperatives on a Soccer Ground vs. Dysfunctions

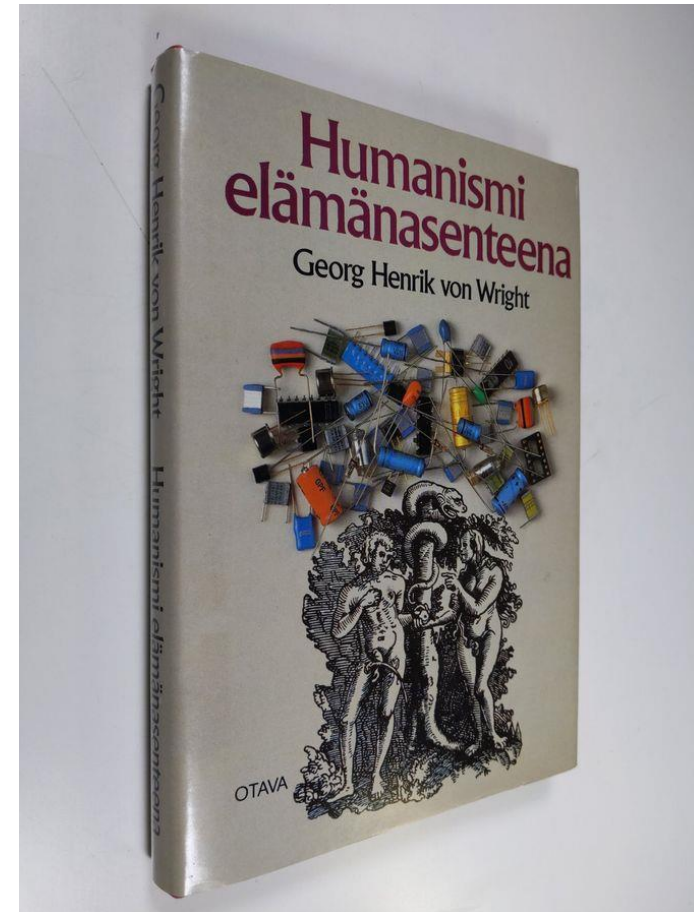

”jalkapalloanalogia”: instituutiot = muodollisia ja epämuodollisia pelisääntöjä; organisaatiot = pelaajia (D.C. North 1990: NIE)

3. Resilienssi ja ylidramaattinen maailmankuva

Ylidramaattinen maailmankuva

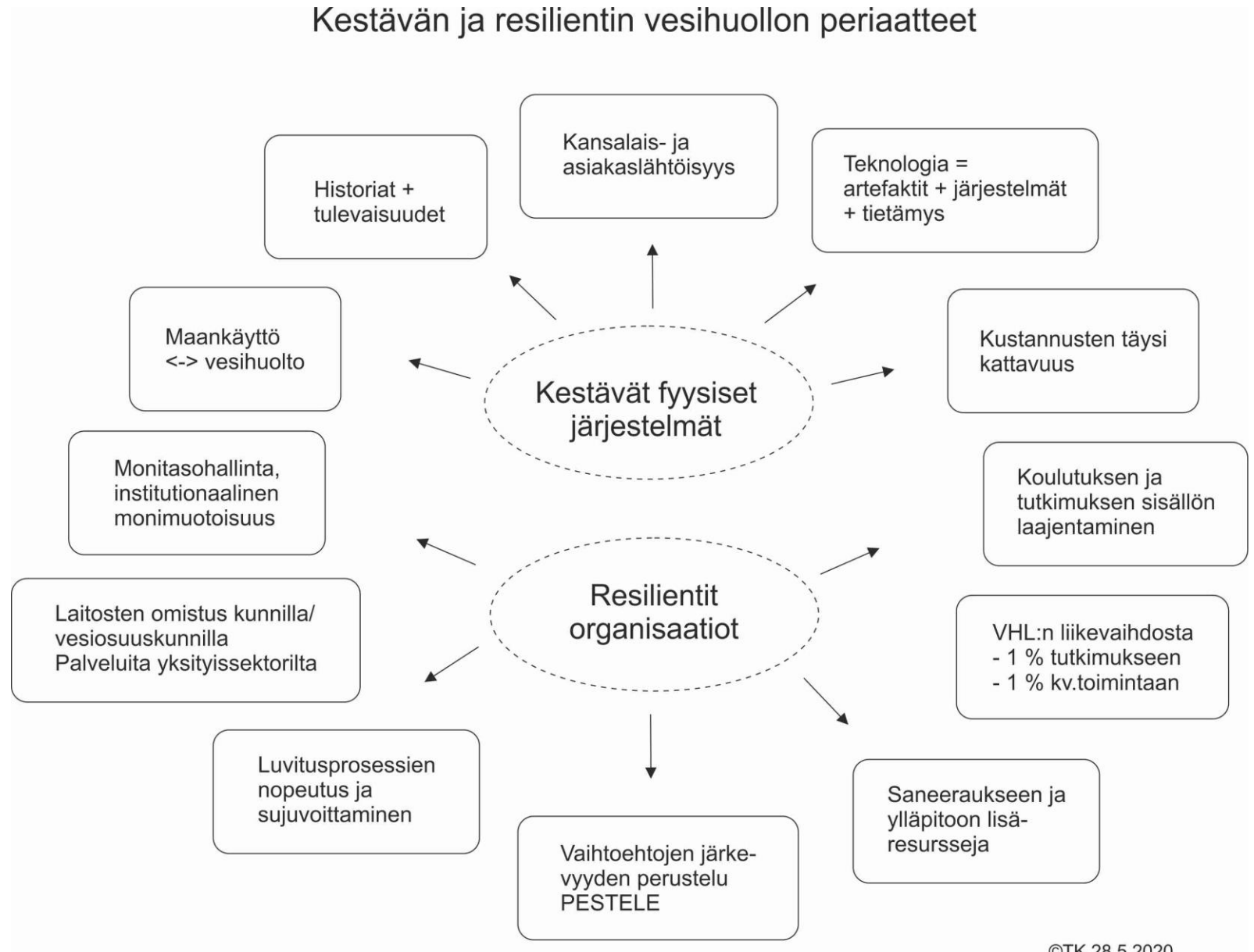
Positiivinen kehitys ja toivo

ITÄHÄME [Pääkirjoitus & mielipide](#) 21.3.2020 2:00

**Mielipide: Jatkuvuus, merkitys ja toivo ovat
yhä tärkeitä** Seppo Häkkinen

4. Kestävän ja resilientin vesihuollon periaatteet (n=6, luonnos)

5. Johtopäätöksiä

- Reformeja: ollut historiassa **Vesilaki 1961, Jätevesimaksulaki 1974**
- Merkitykseltään näihin verrattava: **Vesihuollon kehittämissuunnitelma (VHKS) 2001-2014 pakollinen**
- Pitkän aikavälin investointien, saneerauksen ja ylläpidon turvaaminen aivan keskeistä: VHKS tulisi **palauttaa pakolliseksi**
- Mahdollinen reformi: saneerauksen lisäyksen **selvä vaatimus**
- Mahdollinen reformi: osittaisenkin **yksityisen pääomasijoituksen kielto**
- Muutoin ja laajasti **jatkuvaa kehittämistä**
- Jos ryhdytään ajamaan reformeja pitäisi sille /niille ainakin olla **kiistattomia perusteita!**

6. Lähteitä

- Inha L., Katko T. & Rajala R. 2019. Vesihuollon instituutiot vaativat taitavaa jalkapallopeleä. Rakennustekniikka. 75, no. 3: 38-40.
https://www.ril.fi/media/2019/rakennustekniikka/rt-2019-3_low_linkit.pdf
- Juuti P., Katko T. & Rajala R. 2019. Vesihuollon haasteet Suomessa – saneerausvelka ja tutkimusresurssien puute ongelma. Vesitalous. 60, 1: 58-61. https://www.vesitalous.fi/wp-content/uploads/2019/02/VT1901_lowres.pdf
- Juuti P., Harri Mattila H., Rajala R., Schwartz K. & Staddon C.(eds). 2019. Resilient water services and systems: the foundation of well-being. IWA Publishing.
<https://www.iwapublishing.com/books/9781780409764/resilient-water-services-and-systems-foundation-well-being>
- Katko T. 2016. Finnish Water Services – Experiences in Global Perspective.
www.finnishwaterservices.fi
- Kishimoto S., Steinfort L.& Petitjean O. 2020. The Future is Public. Towards Democratic Ownership of Public Services. <https://www.tni.org/en/futureispublic>

Muita julkaisuja: Kirjat: <http://www.cadwes.com/publications/books/>

Väitöskirjat: <http://www.cadwes.com/publications/dissertations/>

KIITOS!